

NĂM THỨ TƯ.— SỐ 160

JEUDI 8 AVRIL 1920

LE COURRIER DE L'OUËST

ÉDITION EN QUOC-NGŨ

AN HÀ NHƯ'T BẢO

報日河安

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

Direction—Rédaction—Administration—Boulevard Delanoue, CANTHO

TÔNG LÝ: TRẦN-DẮC-NGHĨA

CHỦ BÚT: PHẠM-KỶ-XƯƠNG

BẢN NHƯ'T TRÌNH

TRONG CỘT ĐÔNG-DƯƠNG

BỘN CHỮ LANGSA

| BỘN CHỮ QUỐC NGŨ

TRỌN NĂM.....	5 \$ 00
SÁU THÁNG.....	3. 00
BÁN LẺ MỖI SỐ.....	0, 15

TRỌN NĂM.....	3\$00
SÁU THÁNG.....	2 00

BỘN QUỐC-NGŨ VÀ LANGSA

TRỌN NĂM.....	7\$00
SÁU THÁNG.....	4,50

Vị nào muốn rao báo về việc mua bán hay là mua nhựt trình xin viết thư cho M. Trần-dắc-Nghĩa mà thương nghị.

Mua nhựt trình thì kể từ đầu tháng hay là giữa tháng và xin phải trả tiền trước.

VIN DE CHINE DIT ALCOOL MÉDICAMENTEUX

RƯỢU THUỐC RẤT THẦN HIỆU

Bồn Dược Phòng kính cho chư Quý khách ở xa, gần hay rằng: Nhà nước cho phép Bồn Hiệu ngâm Rượu Thuốc tại Tiệm và đăng thông hành Lục-tỉnh; nên Bồn Hiệu ăn hành ít thứ Rượu thuốc cho chư Quý vị xem, đăng mua mà uống thử coi cho biết hay dở thế nào. Những Rượu thuốc của Bồn hiệu ngâm, kể ra sau này: Và có một thứ Thuốc ho thiệt là hay lắm, hiệu là: TRUNG-HUỆ CHỈ KHÁI THỦY, bất kỳ ho lâu mau, hễ uống vô nội trong 24 giờ thì thấy bớt liền;

GIA MỖI VE 0\$30, MỖI LỐ 12 VE 3\$00; Như chư Quý Ông muốn mua gởi thơ cho Bồn hiệu thì Bồn hiệu sẵn lòng gởi thuốc lại lập tức.

TRANG CÂN PHONG THÁP TƯỚU

Rượu thuốc này, lựa ròng những thuốc thượng hạng mà chế ra. Các Y-sĩ bên Trung-quốc đã có thí nghiệm rồi, đều chứng chắc rằng: rượu thuốc này, phép tẩm chế rất tinh, dùng nó mà trừ bịnh phong-thấp, bịnh nhứt trong gân cốt và lại làm cho máu chạy đều, thiệt là một thứ rượu thuốc rất nên thần hiệu.

Nó trị bịnh nhức đầu phong, tay chơn phù thũng, da thịt sưng nhức, đau sưng mỗi gối, tê tay tê chơn, đau nhức trong gân cốt, các chứng thũng độc đi đứng chằng an, đau nửa thân mình, (kêu là bán thân bất toại).

Thì dùng, hoặc uống hoặc thoa cùng đều hiệu nghiệm cả thấy, chẳng những là trừ bịnh mà thôi lại còn làm cho ăn mau tiêu, máu chạy đều, sanh tinh huyết.

Uống thuốc rượu này rồi thì tinh thần khỏe khắn hơn lúc trước trăm phần người có bịnh uống thì trừ bịnh, người không bịnh uống thường thì mạnh giỏi luôn luôn, cả đời khỏi lo bịnh hoạn.

CƯỜNG CHUỖNG BỎ HUYẾT TƯỚU

Là một thứ Bí-Truyền-Lương-Phương, chọn rất ròng những thuốc tốt thượng hạng, quý trọng vô cùng, lại có gia thêm Nước-Sắc, hiệp lại mà chế ra thứ rượu thuốc này. Các Y-sĩ bên Trung-quốc, đã thí nghiệm và chứng chắc rằng: Thứ rượu thuốc này là một thứ hay sanh tinh bổ huyết và thêm sức mạnh cho con người.

Sắc dục quá độ, nhức đầu chóng mặt, thân hư di tinh, Dương-Vật-Rất-Cử đau lưng mỗi gối, khí huyết hao kém, tứ chi mỗi mệt, đờn bà đường kinh không đúng, bạch đới xích-đái đờn bà sanh đẻ yếu đuối da mặt mét vàng.

Chẳng luận đờn ông đờn bà, các chứng bịnh thuộc về bịnh hư bịnh tổn thấy đều dùng đăng. Uống nó thì nó hay sanh tinh thêm huyết khỏe khoản tinh thần những người không con uống thường chắc sẽ có con, lại còn hay trừ những vật thực ăn không tiêu, tích trữ trong bao-tử.

Hễ uống rượu thuốc này thì đầu bịnh chỉ nó trừ cùng nổi.

BÁ BO-VỆ SANH TƯỚU

Con người ở đời, phải cho biết cách vệ sanh thì trong mình khỏi mang tật, bịnh ít sanh. Còn như mạng sống của con người là bởi nhờ nơi khí huyết sung túc. Chớ như những người tinh thần hoãn hốt, chẳng biết thêm ăn, tứ chi rũ liệt, lỗ tai lùng bùng, con mắt mờ mệt, ấy là bởi huyết suy, khí kém, trái tim và trái cật đều hư.

Bồn dược phòng hằng đa tâm chú ý, tiếm Phương kia thể nọ hết sức mới chế ra đăng một thứ rượu thuốc Vệ-Sanh này, hễ ăn hư thì bổ âm, dương hư thì bổ dương, chẳng luận trẻ già, đờn ông đờn bà, người nào khí hư huyết bạc, thật thủy kém hao, hễ uống rượu thuốc này thì đăng tráng tinh sanh huyết, chẳng những là đăng khí huyết sung túc mà thôi, lại còn tiêu trừ bá bịnh.

Uống rượu thuốc này đăng thường thì đăng sống lâu, người không con uống thường chắc cũng có sanh con, thiệt là một thứ Vệ-sanh chi tánh được đó.

Phải uống cho thường thì mới thấy hiệu nghiệm là dường nào.

HO-CỐT-MỘC-QUA-TƯỚU

Rượu thuốc này chế ra bằng Hổ-cốt và Mộc-qua, bồn dược phòng chẳng nài công khó chế luyện kỹ càng, và chọn thứ thuốc thiệt tốt hiệp lại mà làm ra thứ rượu thuốc này, ai có bịnh như sau đây, hễ uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền.

Đau trong xương, tứ chi rũ liệt, đi bước không vững, da vàng, chơn thũng khí hư huyết trệ, nhức đầu phong, các thương thứ tích, cốt khí tim la.

Nếu ai có các chứng bịnh kể trên đây thì nên dùng thứ rượu thuốc này mà uống hay là thoa thì hiệu nghiệm dị thường, thiệt là một thứ thuốc hay để nhứt.

Bất kỳ đờn ông đờn bà, hễ uống nó cho thường thì mau tiêu hóa vật thực, lại thêm khí lực bội gia, khỏi lo bịnh hoạn về sau mà lại đăng sống lâu thêm nữa.

THÔNG-TRÍ-MAO-KÊ-TƯỚU

RƯỢU THUỐC NIM NIP

Thứ rượu thuốc này, chuyên trị các chứng phong thấp, huột lược thơ cân, ấy là một thứ thuốc bí truyền linh nghiệm đệ nhứt.

Các chứng phong thấp, chẳng luận lâu năm hay là mới cũng đều trừ đăng, còn như đau lưng, nhức tay, mỗi chơn, đau trong xương, hay dục gân, hoặc bị té bị đánh mà sưng mồm, hay là tay chơn bại hoại. Các chứng ấy hễ uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền.

Phải tùy theo chứng bịnh mà dùng, chẳng nên uống cho quá độ.

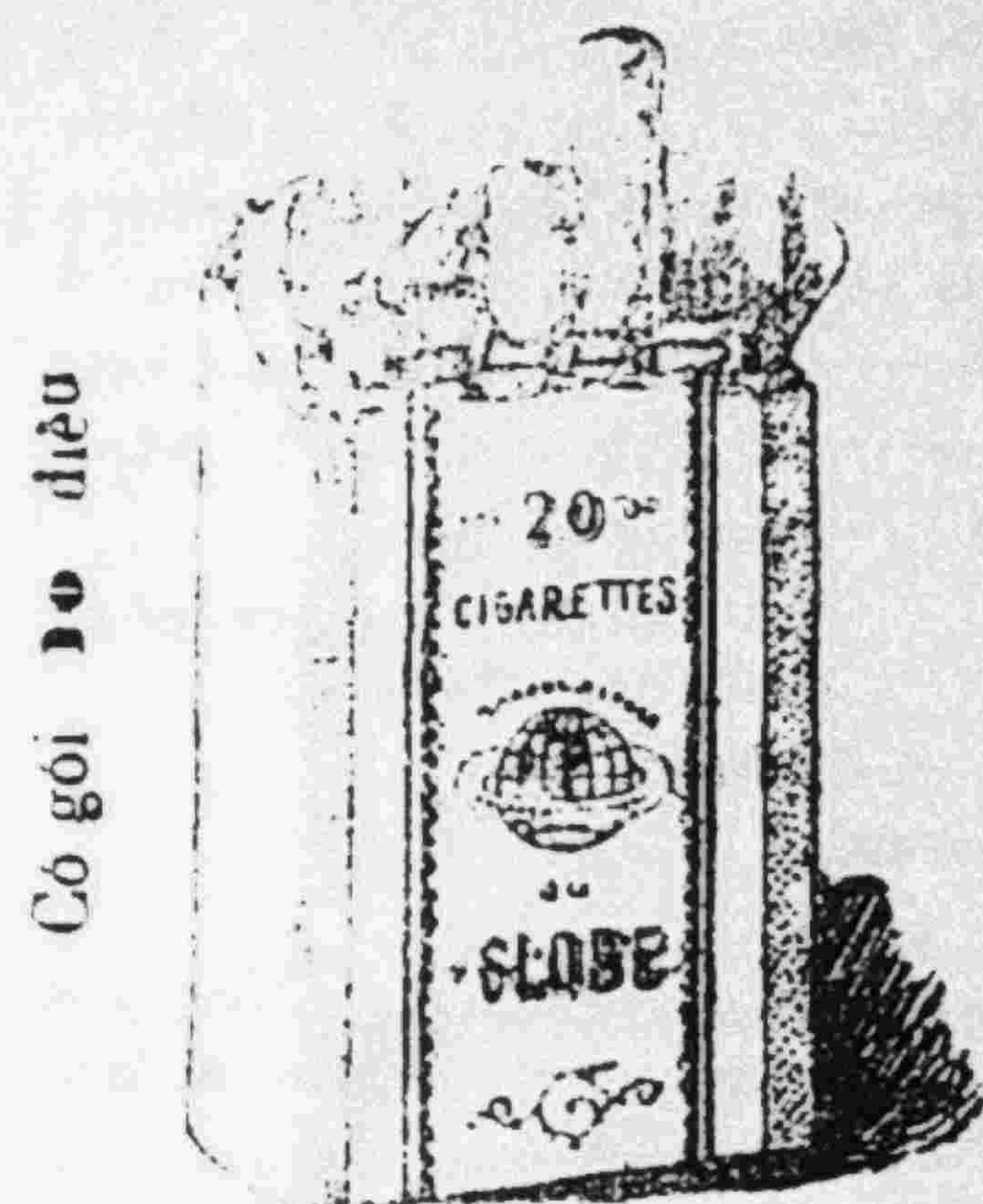
Mấy thứ rượu thuốc này của Bồn Dược-Phòng ngâm tại tiệm và mỗi khi ngâm thì có một ông Langsa đến nghiệm chất chẵn, hiệu Trung-Huệ Dược Phòng tại Cholon đường Paris số nhà 89, như chư quý khách ai muốn dùng thử thì xin hãy đến tại tiệm mà mua thuốc rượu này có nhân để hiệp Trung-Huệ Dược-Phòng thì chẳng lầm đồ giả mạo. Còn ai ở xa mà muốn dùng rượu thuốc này thì xin gởi thơ để chỗ ở cho ký lưỡng thì Bồn Dược-Phòng sẽ gởi thuốc đi tức thì, xin quý khách thử qua sẽ biết.

TRUNG-HUỆ-DƯỢC-PHÒNG.

89 Rue de Paris Cholon.

Thuốc điều hiệu Globe

(TRAI ĐẠT)

Hút đã ngon, dễ dành lâu được
không mốc, không mục.
Tại Hãng DENIS-FRÈRES có trữ bán

Nhà máy xay gạo

TẠI CHAU THÀNH CẦN THƠ

Tại nhà máy này có xay vát gạo
trắng, bán, lẻ và bán tạ. Gạo xay ra có
nhiều bẻ tùy theo giá.

Trong lúc châu chấu vị nào muốn mua
hoặc nhiều hoặc ít, xin viết thư mà
thương nghị.

Décortiquerie de Cantho.

LOI RAO

Kính cùng lục-châu đăng rở tại nhà
lo Hậu-Giang Cần-thơ, có bấu sách chữ
quốc-âm để giúp cho Hương-chức có
quyển thi hành như trường-tòa.

Sách này có 156 trường và có đủ kiểu
vết thi, lời truyền rao, của ông DƯƠNG-
VAN-MÊN mới soạn.

Giá mỗi cuốn là..... 3\$.00

Tiền gởi..... 0.15

Xin viết thư lên nhà lo Hậu-Giang
Cần-thơ, mà mua.

PIERRE PHAN-VAN-VAN

DIT VANG

Géomètre civil
Longxuyen—Chaudoc—Sadec
ARPENTAGE

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ong Phan-van-Vang

(Pierre)

KINH LÝ NGOẠI NGẠCH
LONGXUYEN—CHAUDOC—SADEC

Lãnh đạt điền thổ,

Phân giải hạn,

Tương phân thổ sản,

Công chuyên làm kỹ

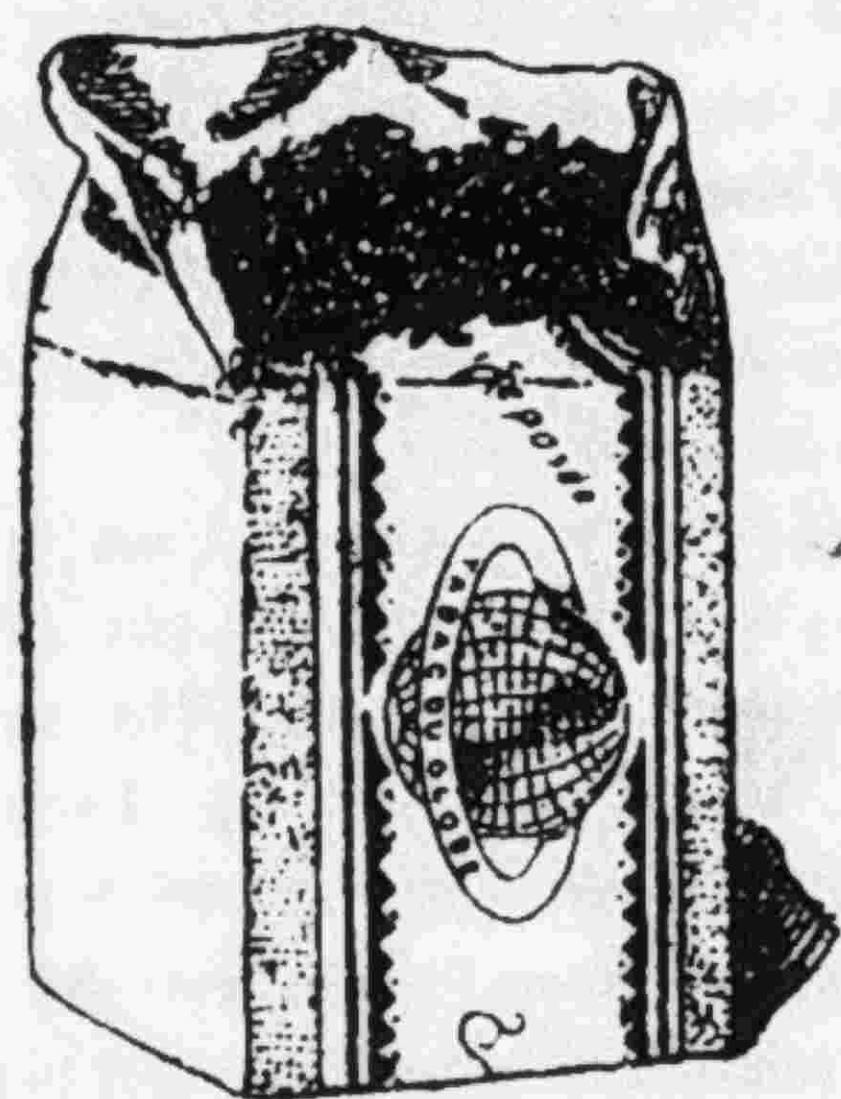
cang và tin giá nhẹ

Điền chủ có cần dùng

xin viết thư thương nghị

Thuốc gói hiệu Globe

(TRAI ĐẠT)

Mấy tay thường dùng thuốc đều cho
thuốc Gá-lôp là dươn, khói thơm bút
không khô cổ.

Một mình hãng DENIS-FRÈRES có trữ
bán sỉ mà thôi.

AN HÀ NHỰT BAO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM

MỤC LỤC

1.— Thương trường siển luận	7.— Kính cùng ông Phạm-kim-Chi
2.— Về sự nạp tre cau	8.— Vụ xe hơi cán một tên tội nhor
3.— Tư tưởng	tại Cầnthơ
4.— Tấm lòng cảm xúc quê hương	9.— Thi tập
5.— Bài chúc tụng	10.— Nam-ký Thời sự
6.— Kinh lý ngoại ngạch	11.— Tài sanh dị truyện

Thương trường siển luận

Lẽ thường ai thấy giàu sang chẳng
muốn, ai làm nghèo cực không than,
nghề nào lợi bằng nghề buôn bán.
Bởi vậy cả hoàng cầu nước nào cường
thạnh cũng nhờ buôn bán là đầu, chẳng
phải như xứ ta vậy. Tôi bằng thám suy
xét sao người mình không ham nghề buôn
là bởi có mấy cơ như vậy: một là ruộng
vườn trù mật thiếu chi gạo lúa trái cây,
sông rạch rộng sâu, biết bao nhiêu là
tôm cá. Bởi đó người hay biển nhất, vì
sông đó thổ sản liên niên, nên không
ham buôn bán. Những con nhà hào họ
cho đi học, thì nhiều trở lại không chịu
học cho đúng bực vì nghĩ rằng: dầu học
thua sức chúng hạn cũng chẳng đủ đổi
hàng vì, có mẹ cha giàu sang. Còn như
dân phần đông cũng không ham tiềm tàng
mới lợi, vì xứ ta đất đai phì mầu, ấy là
tạo hóa dễ dành, há tất tiềm đầu cho
mệt học! Và chẳng nghề buôn, phải thức
khuya dậy sớm, tính toán nhộn nhàn
lại phải có cái tri tâm kiên nhẫn mới được
Còn có kẻ học hành thông minh, nhà lại

sống tư bốn củng không lo buôn bán
cứ theo hoạn lộ, mà thôi nhưng vậy
cũng cho là phải, hể làm quan,
sống có triều đình bổng lộc, mỗi
tháng đã có một số tiền, chờ,
mua bán còn lời còn lỗ, cho nên không
ham thương mãi, nhảm! phải! Còn
mấy nhà hào phú thấy cuộc buôn bán
lại càng buồn thêm, mấy thuở lo tính
tới việc buôn bán bao giờ! Cũng có ít
ông sảng dạ nhiệt thành mới lo buôn bán
đó thôi. Còn mấy nhà dư giả phần nhiều
không cần thương mãi, vì bốn tách ít
hay kiên nhẫn, không ưa chịu cực cho
nên cuộc thương trường mới bỗ sập bấy
lâu. Tôi nói ra đây để đánh trống động
chuông nhưng mà trung ngôn nghịch nhĩ,
thuận ư hành, tương chẫu phải mấy nhà
có vốn mà không tính cho vận động đồng
bạc sanh lời đầu. Tính làm. Tính chi? cho
vay khoẻ hơn mua bán! Cái thế lực cho vay
một trăm đồng bạc vốn, cho giáp năm
lời tới 100\$00 hoặc 150\$00 không
chừng. Còn mua bán, buôn may bán đắt
thì một vốn năm ba phần lời là nhiều
so lại thua cho vay. Bởi vậy cho nên có
tư bốn sảng ít lo thương mãi. May nhờ
ơn nhà nước có lập luật không cho người

cho vay ăn lời quá vớ lại buộc cho mỗi trăm đồng, lời một phần mà thôi, nhưng mà luật thì luật chứ có ai mà tuân theo nhà nước cũng ngăn ngừa hết sức sợ cho dân vì nợ mà mang nghèo nhưng mà tệ cũng còn tệ mãi! Vì người cho vay có quyền áp chế kẻ thiếu nợ.

Ví dụ: mình có việc cần cấp nhà không tiền muốn cần dùng một số tiền, đến hỏi, chủ cho vay buộc phải trả mỗi trăm đồng 1 tháng là 20\$00 đành bởi không đành thì thôi. Vậy người thiếu phải liệu sao? phải cam tâm đành vậy chứ nói luật nước ai nghe mà nói. Đoạn xong rồi, chẳng làm giấy lấy bạc cũng còn áp chế nữa, buộc phải làm một trăm 18 đồng vốn, hai đồng lời mà thôi. Chi vậy? nếu trả lãi đem ra tòa mà kiện thì là có hai phần lời. Vậy mà tại mình thuận như sở dĩ thì thôi, miễn cho có vốn dựng về sanh phước việc khác! Ấy đó: có phải cho vay khá hơn buôn bán chăng? dẫu mình nói chủ cho vay ăn lời nhiều ai mà tin dặng, bằng có đâu? buôn bán chỉ cho một buôn bán phải cực nhọc miệng ngọt như đường mỗi hàng trau chuốt mới dặng, mà người có cửa khó mà làm cho dặng mấy đều cực nhọc nói trên đây. Than ôi! nhưt luật xuất, nhưt tệ sanh, nghĩ mà thêm ngán! bởi có mấy đến tệ ấy cho nên Annam có lập tiệm mua bán, lui lui ít ngày thì dẹp, lớp bị tiền lời lớp mua đồ mắc, số phí lớn không lỗ không thôi sao dặng, ấy là: phần nghèo hay lo buôn bán dặng có kiếm lợi mà chi độ thế nhĩ, chứ có tiền dẫu cho vay như nhà giàu vậy. Còn nhà giàu không cần tới việc buôn bán lành nghề cho vay ăn lời mắc, mà quan không thể nào rõ thấu.

Chớ chỉ có thế lực nào, mà buộc nhà giàu cho vay, theo luật nhà nước ra hồi năm 1910, tất nhiên nhà đại phú

nhà có hàng sảng cũng phải tranh thương mãi, chớ cho vay mà ích gì, mỗi trăm đồng một tháng lời có 1\$00, sao bằng buôn bán gặp châu, một vốn một lời, mà khỏi mắc công đòi hỏi. Xét cho cùng nghĩ cho cạn, khác trứ cũng là người, mặt mày tay chân cũng như ta vậy, họ thiệt thà ngay thẳng hết thấy sao? cũng có kẻ tham, người tốt chớ! Sao mà mỗi mỗi đều lo thương mãi, là tại họ không có thói cho vay; như vậy cho vay mắc không ai thêm hỏi, còn ta có tánh hay cầu may, dẫu mắc rẻ chẳng cần miêng tới đâu hay đó. Ước sao người Annam mình bỏ tánh cho vay ăn lời thập bội đó, để tiền ra mua bán người không bạc từa nhiên phải tiệm công nghệ mà làm kiếm cho có tiền, chừng ấy mới có thể mà cạnh tranh thương mãi, dân sự mới trở nên siêng năng giàu có mới thành tâm kiên nhẫn, đường thương mãi mới chấn phát nổi. Ấy là đều siêng lặn của tôi, mấy ông cao minh có đều chi hay xin tiếp.

Hoài-Đức

Sách mới

Cuốn "KHUYẾN-SÍ-CA" của M. Lê trung-Thu đặc đủ 10 thiên: nói về "Phận con trẻ phải cư xử cùng người trưởng thành và bạn tật". Nhà có con nên mua cho con trẻ đọc.

Sách đặc-dễ hay và hữu ích lắm. Có trữ bán tại NHÀ-IN HẬU-GIANG CĂNTHƠ (IMPRIMERIE DE L'OU-EST CANTHO).

1 cuốn giá 0\$25
Ai mua nhiều sẽ dặng tính giá rẻ hơn

Về sự nạp tre cau

Đã biết: Nhứt nguyệt tuy mịn, nang chiếu phúc bồn chi hạ. Mặt nhứt mặt nguyệt tuy là sáng; song châu úp cũng khó soi cho dặng. Như Nhà-nước bảo họ chúng ta mỗi việc đều giữ mực công bình, công thưởng tội trừng phân minh thưởng phạt, một mảy không sai. Ấy là luật công của Nhà-nước, ai cũng kính cũng phục; song những bợn sâu dân một nước hay làm nhiều đều khuất lấp lẽ công bình của nhà-nước, làm cho nhà-nước phải mang tiếng hiếp đáp dân đen, thật là đáng tiếc...!

Biết bao làm đều tình tệ, đây xin nói việc nhỏ nhoi này là việc nạp cau-tre mà các bợn sâu một còn kiếm thế mà yếm ăn đều công, có đáng buồn không...?.

Thường năm, đến kỳ lễ Chánh-chung hoặc là ngày Tết, nhà-nước dữ dân đông lạc, mở cuộc chơi bời. Cát nhà-tiệc, làm chuồng thả heo, giàng thọc thùng nước, cưa nguyệt cung các nẻo đường, làm cần vọt vắn, vắn..... mấy món đó phải dùng tre cau, bèn suất trát dạy các làng cấp tre cau, tùy theo làng lớn làng nhỏ. Nhà-nước cũng rõ làng đâu có tre cau, thế thì phải mua cùng mấy người diên chủ mới dặng. Nền khi rồi cuộc Nhà-nước cũng có xuất tiền công nho Địa-hạt dạy làng hườn lại cho mấy người diên chủ đó. Song ít khi diên-chủ nào hay biện việc này ráo...! Vì sao...? Vì mấy anh chức việc nạp cau tre lãnh tiền rồi chi tiêu... ừm hết.

Té ra, nhà nước cư xử cùng dân chúng rất công bình, như vậy thì ra tưởng ép buộc diên-chủ mỗi năm phải chịu tre cau cho nhà-nước dùng mà chơi lễ...?

Bấy lâu nhà-nước không thấu dặng lẽ này, là vì việc ta-tiểu nhỏ mọn một hai cây cau, một vài cây tre, có dặng vào

đau mà diên chủ phải học sức kêu rai. Như vậy, một đảng thì ngờ là mua có trả tiền, một đảng ngờ là cho làm ơn; song ơn không ai màng, tiền không ai lấy.. Hai đảng ai chẳng thấu ai việc này... tưởng miên đã trả cho đó..., tưởng cau tre cho đó làm ơn...!.. Ai ngờ... tiền tiêu ngả khác.

Vậy cúi xin quan trên rõ đều tình tệ này, ra tay sửa lại, kéo dể vậy hoài thì khuất lấp lẽ công bình của nhà-nước đáng tiếc đó.

Thà là cho không; mà nhà-nước rõ là cho, hơn là mang tiếng bán, mà tiền ai lấy không rõ.

Trần-trung-Ngôn

CẢO THI

Nhà-nước định thầu bạc đồng bạc cát lại dặng đúc bạc mới.

Vậy thì từ đây tới ngày có bạc mới, bà tánh phải xài bạc giầy; mua hàng hóa chi chi trả bạc giầy phải xài. Phàm ai không chịu xài bạc giầy thì quan sẽ lập vi bang, rồi bắt người ấy lên mà giải đến Tòa-bò.

Kể nào kiếm thế mà bớt giá giầy bạc trong việc mua bán cũng sẽ bị bắt và giải đến Tòa-bò như cách nói trên đây.

Cantho le 29 Mars 1920
CHANH THAM-BIEN QUAN

BOUDINEAU.

Tư Tưởng

Người sành trong thế, hề biết ăn biết nói rồi thì là có cái tư tưởng riêng tùy theo mỗi người, song người học rộng thấy xa cái trình độ cao, tư tưởng cao, người không học thức, ý kiến cạn hẹp thì cái tư tưởng hẹp. Như lúc xưa bên phương Âu-châu có một ông ngồi suy nghĩ rằng nơi không trung có lẽ lên đặng, dưới thủy đề có lẽ cũng độn vào, tưởng hoài như thế, rồi sau đây mới có người tiếm đặng làm thứ phi thuyền, và tìm thủy đình. Ấy là phần học thức rộng là bởi hữu chí tở cảnh thành. Còn như kẻ bi khổn khó lại tư tưởng cho thoát chốn lao lung, người thông dụng tư tưởng đường khoáng lạc, bộn bất lương lại tư tưởng theo cái lối giả an, người dốt nát lại tư tưởng là bà hồng, là cổ, ông địa v.v.. nói tất một đến mỗi mỗi đều có cái ý kiến riêng tư tưởng riêng, không biết mấy trăm ngàn tư tưởng nhưng mà gồm lại có hai đầu tư tưởng. Một là lợi hại là hại mà thôi. Tư tưởng lợi thì có ích cho dân đoàn xã hội, còn tư tưởng hại làm cho trình độ con người thấp xuống, không phụ ích cho đời, mà cũng khó châu toàn cái phận. Như tư tưởng tranh cạnh thương trường, đáng thù lợi cho nước nhà giàu mạnh, kéo khách kiều cư chiếm hết nguồn lợi, rồi sự tương lại sẽ trở nên thế nào, ấy là đầu tư tưởng đích xát, còn tư tưởng hại, là dụng thần quyền, nghe huyền hoặc, tin tưởng dị đoan, đau không uống thuốc, cầu thần khấn thánh, đi bói xin xăm, rước thầy ếm quí trừ ma, thấp đèn trời mà cầu họ ấy là tư tưởng làm hại cho mình mà còn duy truyền tục lệ cho đoàn hậu tấn. Bởi có câu của đức Khổng-Tử nói rằng: *trạch tội ư thiên vô sở đảo dả!*

Ấy vậy thì đầu cho có muôn ngàn cái tư tưởng đi nữa, cũng chẳng qua hai cái lối tư tưởng lợi hại này. Vậy thì ai mà rồi, anh ai mà thanh nhàn, ai mà vào tên ra đạn, ai mà gánh vác việc đời kẻ còn nơi học hiệu, có ý kiến thấp cao, cũng nên chiêm nghiệm sự tư tưởng nào, cho chúng ta hùn hiệp buôn bán, cho trẻ em học cho biết thiết nghiệp về cuộc kỳ nghệ cuộc lý tài. Rồi cũng tư tưởng cái tương lai của chúng ta bị khách kiều cư áp chế nên thương cổ, sau trở nên thế nào? tư tưởng sao cho nhà nông có cái thiết nghiệp, tư tưởng sao cho có công xướn mà chế tạo đồ đồ sảng dặng bán ra ngoại quốc, được như vậy thì giúp ích cho đời phổ thông cho đoàn hậu tấn, chẳng bốn ngồi lo đem tiền mà chôn cất, nhớ những chuyện oán chuyện thù, nhớ những cô da trắng, cậu bánh trái, tướng những lúc tam yên tức lượng, nhớ những hồi ông bốn đập đồng, cô hai dự xát, vậy thì tư tưởng đã uống tinh thần mà không ích gì cho xã hội.

Cao-dăng-Si

Cáo bạch

Kính tỏ cùng chư quý vị:

Tại nhà in Hậu-giang (Cánthor) sở lãnh in đủ các kiểu Catalogue có hình (Catalogues illustrés) như đồ phụ tùng xe máy, các thứ đèn đồ dùng trong nhà và đồ ăn bàn (vaisselles).

Bản hiệu mới mua nhiều clichés tốt.

Vậy chư quý vị muốn cần dùng in xin gửi thơ thì bản hiệu sẽ gửi hình kiểu cho mà xem và sẽ tính giá thiệt nhẹ hơn các nơi.

Nhà-in Hậu-giang

Kính cáo

Tâm lòng cảm xúc quê hương

Thường ưa đọc truyện xưa tích cũ, bi phu hằng thấy nhiều ông lão xưa, ông thì vì đang danh vọng ta đã làm quan trấn nhậm nơi xa cách phân xứ sở, ông thì vì công việc bôn phận buộc ràng, rẽ chia quê vức, tỏa nhiều lớp cảnh, làm nhiều bài thơ: cơn lữ hoài, lúc quê hương, khi chạnh niềm cây cỏ, xem rất thâm trầm ý diệu dường như cảm xót tâm lòng người cơn rẽ quê ly cảnh. Ôi! mà kíp con người đứng trong cõi dinh hoàn, găm lại từ bức thương lưu hảo hộ, ruộng đất năm đây cò bay thẳng kiển; chỉ những kẻ bán cùng lữ-hoặc ăn buổi sớm, lo buổi tối, tuy là bề sanh nhai đồ lượng khác nhau, chờ đến lúc ly hương khứ quốc, đến hồi phàn rẽ quê nhà, ai cũng ấp ôm tâm lòng hoài thổ tư gia. Vì vậy cho nên khi xưa ông Định-nhật-Thận làm quan xứ xa gặp tiết thu hoa cổ tiêu điều, lại thêm cảnh nhớ nhà bên than câu «Người với cảnh trước hoa trắng tỏ, cảnh trên người ngọn gió rung cây.»

Ôi! mà thế thường nghi buồn thay cho cái cảnh vật ra trên người lạ cảnh lạ quê làm cho kẻ sang chơ khách địa, đầu cho gặp cảnh tượng nào vui vẻ cách mấy cũng chẳng hề hào hoan được bằng nơi quê vức. Vì vậy cho nên khi xưa nhiều trang sĩ từ khi xuống Trường-an là nơi đô hội vui vẻ hơn hết, mà ứng thi, nhiều anh còn bịn rịn bước quang hà, nhớ cảnh nhớ nhà lại than câu: «Trường an tuy lạc, bất như cổ hương.»

Còn phận bi phu đây tuy là tài tình chẳng dám trông mong mấy ông xưa, chờ cùng vì đang danh vọng ta đã, buộc

ràng phận sự, làm trái hai chữ: nợ nước nợ nhà há dễ xiêu. Mảng những nhao vậy mà ngày lụng tháng qua vợ vẫn xứ người; cơn lữ hoài, nỗi chạnh niềm cây cỏ, nhắc tới càng thêm đau đớn lòng. Một năm đằng đẳng, coi rất dài, xuân qua hè lại, thu vẫn, đông rồi chợt thấy tiết trời mát mẻ, lao rao ngọn gió thổi vào, cỏ cây bốn tởn, hớn hờ chào xuân, thì rõ biết ngày xuân nhứt đã hầu đến. Bi phu hằng trông nom, mau đến ngày ấy, hầu đặng chút giờ dư dả rảnh rang, về thăm viếng lĩnh đường thân quyến, cỏ cây, bấy chầy xa cách.

Thiệt con người khi ly mới rõ chữ hiệp là gì! Giang sa mấy bước, chờ nay hội hiệp, nào cha, nào mẹ, anh, em bạn tát vầy đoàn, dặm bạc, chuyện trò cười cợt xiết nỗi vui mừng, chợt nhìn bông cúc nảy xanh, rung rinh bông lá dường như có cây bốn hờ chào khách đường xa mới tới; cơn ấy bi phu càng thêm ngơ ngẩn lòng, nỗi hân hoan chẳng xiết, chỉ thao, chẳng đâu vui bằng nơi xứ sở, bà con, nhà cửa một vùng quê ta.

Nguyễn-dạt-Yên.
Télégraphiste
Baclieu

Tỉnh Cantho LỜI BAO

Quan Chánh-Tham-Biện chủ tỉnh Cantho lấy làm may mắn mà tỏ cho nhơn dân trong bốn tỉnh hay rằng có một Quan Lương-Y Langsa mới đến điều-dinh sở Nhà-Thương Cantho.

Vậy, trong nhơn dân ai có bệnh đến Nhà-Thương mà dưỡng bệnh, đầu kẻ giàu người nghèo chỉ cũng được sáng-sóc điều-trị một cách ân cần kỹ lưỡng vậy.

Bài chúc tụng

QUẬN CHỢ - GẠO

TÔNG HÒA - BẢO

LÀNG HÒA - THANH

Hương chức Hội-tề,

Bẩm nay quan Huyện-dại-nhơn, đối
trần nhậm quận Sadec, làng chúng tôi
chúc cho ông về đó chánh sự thanh bình
dân tâm hỷ lạc!

BÀI CHỨC RẰNG:

Mát mẻ gió xuân, trời đất mở cơn hòa
thới, rõ ràng sao phước, Nước nhà
trong kẻ lương thân: hễ chánh lành
cầm vững lòng dân, thời tiếng tốt dễ
truyền miệng chúng. Kể từ ngày ông
sang trấn nhậm quận này, giữ mực
thanh liêm, cầm cân công chánh, quan
yên dân chuộng trên kiển dưới nương
— Việc kiện thưa lấy lẽ công bình, chốn
quyền quới mặc ai phe đảng. Đại làng
xóm tự do bình đẳng, dân có điều phú
quí kiển nhơn. Thương nhơn dân giai
lạc giữ đồn, thương cử việc khoan
nhơn đại hạ. Tiếng đồn 2 tông ơn khắp
hồn dân, gió cam-dương thổi thổi
thương nhơn, mưa hồng thử rưới ơn
khương tử. Trong ở lại năm mươi năm
mưa, chính hiền lương sắp đặt, dân
M-tho nhờ đang thái bình. Tiết mới
vừa ba bốn tháng nay, lịnh nhà nước
đổi dời, Dân Sadec vội vàng đón rước.
Làng tổng làm đơn xin ở lại. Tình nguyện
lưu bình rịnh lúc gió en. Tiết thay cử lệ
phải dời đi, đang cái nhậm xa xuôi tiếng
bat. Lòng son muốn tỏ, gót ngọc vội dời

Bẩm nay là ngày ông đăng trình, làng
chúng tôi ở xứ quê mùa, chẳng biết lấy
vật chi cho xứng đáng, dùng lời thấp
thỏi rước lạy đôi chong, kính đưa ông
lên đăng, khắp trong quận người đều từ
mộ. Tiệc Đương-quan ngày chén xướng
thú, xin tới đầu dân cùng ca tụng, dâng

hoạn hải dâng cho banh khoản, công
danh da thưởng, kim bội tinh, tước vị
cao thăng danh giá trọng, hiển vinh
trong nước, sao phần bí vui cùng làng
xá, già trẻ chào mừng. Hội trùng phùng
hẹn với giàng sau, có huê bốn hữ. Trước
chúc cho ông chỉ nhứt cao thăng, sau
tỏ dạ lễ dân ái mộ.

Và làng chúng tôi dâng 2 bài thi hoai
dức như vậy:

Chủ quận như ông thánh rất hiền,
Chánh lành dân gọi chẳng lâu niên;
Ba trắng dăm bót đều thừa kiện,
Hai tông thêm nhiều tiếng ngợi khen;
Cử phép không vì tay cựa đỏ,
Có quyền chẳng hiệp kẻ dân đen,
Xứ này thiên hạ đồng thương tiếc,
Ông mới về đây vội đổi liên.

HỮU THI NHỨT THỦ

Hạ xa vị cập bán châu tinh,
Thiện chánh cam-dương kỷ tụng thỉnh
Cù hữu đồng ca tòng nguyệt lãng,
Định và quĩ khố liễu phong thanh,
Thiên thặng đa hạ hoàn gia huấn,
Lưu khứ nan phân xích tử tình,
Cầm hạt nhược trùng lai thử quận,
Vạn gia sanh phật cộng tranh nhinh.

Các ngài đọc báo

Cho dạng chân-chính sự tồn
kém hàng ngày, Bồn-Bảo tỏ lời
kính nhắc các ngài ai còn thiếu
bạc mua An-à Nhựt-Báo, xin
giùm gởi đóng. Bồn-Bảo rất
thâm cảm các ngài chẳng cùng.

Nều trễ trong ít ngày đây, Bồn
Bảo xin các ngài cảm phiền; vì
Bồn-Bảo sẽ cậy nhà thơ hỏi giùm
sở bạc đó cho Bồn-Bảo.

AN-HÀ NHỰT BÁO
kính cáo

Kinh-lý ngoại-ngạch

Trong mấy năm sau đây ruộng đất
trong Nam-kỳ càng ngày càng mở rộng,
trong mấy tỉnh hướng đông thì phá rừng
mà lập vườn trồng cây, trong mấy
tỉnh hướng tây khẩn đất mà làm
ruộng cấy lúa. Chẳng những là người
Langsa mà thôi mà người Annam ta
những người ở chốn thôn quê đều đua
nhau mà xin khẩn, ai có sức lớn
thì khẩn nhiều, ai có sức nhỏ thì khẩn
ít, mỗi người đều bươn bả kiếm mà làm
chủ một khoảnh đất để gieo-trồng
lúa-cây với người.

Vả trong sự khẩn đất Nhà-nước buộc
phải nộp bản-đồ cho trịnh thức lệ; mà
trong sáu tỉnh nhứt là ở miền Hậu-giang
người khẩn đất rất đông, bởi vậy cái
nghề kinh-lý đạt-diễn thành ra một nghề
rất đại lợi. Những người thông thạo
việc đo diện thổ ai cũng xin lãnh sanh-y
đăng làm Kinh-lý ngoại-ngạch mà kiếm
tiền, thậm chí có nhiều người học hỏi
sơ sài, mà vì không có luật buộc chi hết,
nên cũng ra làm kinh-lý. Mấy năm nay
có nhiều người khẩn đất than phiền về
sự đưa tiền cho Kinh-lý ngoại-ngạch
rồi đợi năm nầy qua đến năm khác mà
không thấy bản đồ chi hết.

Nhà-nước dòm thấy lối tệ làm hại cho
nhà nông như thế nên có lập luật ngày
3 Octobre 1919, mà định thể lệ buộc
những người làm nghề Kinh-lý ngoại-
ngạch phải thi mới được. Trong hạ tuần
tháng Janviernăm nay nhà-nước mở hội
thi thi những Kinh-lý ngoại-ngạch dự thi
rất đông, song có 9 người được chấm
đậu, có phép làm Kinh-lý ngoại-ngạch
mà thôi.

Bồn báo tưởng nên đăng tên mấy vị
thi đậu ấy ra sau đây cho đồng-bang rõ

biết đăng từ nầy về sau hễ cần dùng
mướn người đo đất khỏi lầm lạc nữa.
Những vị thi đậu được làm Kinh-lý
ngoại-ngạch là:

Ông Nguyễn-thiện-Kế,

« Đào-hanb-Thông,

« Nguyễn-giêm-Chiêm,

« Nguyễn-văn-Lâu,

« Robert (Léon Charles)

« Phạm-văn-Vàng,

« Phạm-bá-Lộc,

« Nguyễn-văn-Trung,

« Lê-công-Phượng,

(Mượn trong Công-Luận-Báo)

Thông Tri

Quan Tham-Biện chủ tỉnh Cánhơ
chủ ý muốn làm một cuốn sách để
chép những lý lịch cổ tích nhơn vật
trong tỉnh từ xưa đến giờ kể truyền
nhau cho đủ lớp.

Vậy ai có những truyện tích chi hay
hữu ích về nhơn vật, thổ sản, truyện
đạo đức cùng truyện biến ngôn văn
vân... xin gởi đến cho quan Chủ Tỉnh
nói cho toàn thủ vĩ, mà giúp sức cho
ngài đăng chép thành sách cổ tích
chơn vật trong tỉnh Cánhơ để làm kỷ
niệm lâu đời.

Lời ví dụ: Như xứ Bình-thủy, Trà-ôn
Cầu-kê v...v... thuở Tiên-Trào kêu là
xứ chi, có nhơn vật nào phát hiện tạo
thời thế chi hữu dụng, đến ngày nay
cauh cải mấy lần vân...vân...

Xin do theo đây mà biên cổ tích
nhơn vật, đạo đức cùng là truyện biến
ngôn trong xứ, nếu truyện nào mình
thông thuộc đủ gốc ngọn đầu đuôi.

Kính cùng ông Phạm-kim-Chi

Tôi xem cái bài «Đáp từ» của ông là bài biện luận kỳ thứ nhì, tôi biết cả cái tinh-thảo của ông không còn có cái gì nóng nảy hơn là những lời bà ăn bà nói của Chêc-lý-Thiên nó bình-phẩm đồng-bào ta rằng: khí-huyết-chi-nộ, hủ bại-doản-thể; làm cho đồng-bào ta phẫn; mang lấy cái tiếng như nhuất ấy, ai là người nước Việt-nam, ai là con cháu giòng Hồng-Lạc, há làm lơ-lãng cho đặng, không buồn không giận, không lo mưu kế gì mà rĩa cái hờn ấy cho non-sống, cho-liền-như? mưu việc sanh-nhai cho kẻ hậu tẩu; bởi vậy ông mới hết lòng nhiệt-thành, cổ-động dẫu này, kêu gọi dẫu kia, vì mà biết chắc việc không thành tựu đi nữa, tôi lại há đi bài-bác một cái nghĩa rất phải của ông đối với công-chúng vậy sao?

Lúc tôi sắp ý lập-từ mà hỏi ông, thì tôi thiệt lấy làm buồn với tình-dời, nói cho họ phải thì họ vui; họ vui đặng rồi, thì chẳng hề họ xét bốn phần họ, kẻ có tiền thì hiển hiên tự đắc, người không tiền thì thiệt thối tha tha, trong cuộc thương-chiến này mà ta không hi-sanh một khoản tư-bồn nào cho thiệt lảng-phí thì có mong gì thấy cái kết quả thắng-bại bao giờ!

Đương cuộc thương-mãi của Annam ta ngày nay có nhiều cái tình-cảnh-phân-vân; như kẻ hèn chí về việc tranh thương thì không tiền bạc, không thể-lực, không nương nhờ ở đâu được; còn người có tiền, có thế, thì lại sợ nghề buôn như là sợ mất gia-tài vậy, kẻ hèn hiệp thì thích bòn tiếm nhỏ và ở gần guồn mình thì mới vào hùn, ai mà gây dựng lập Hạng, hay là bòn lớn cho nên

cái gốc cội, thì chẳng hề dự vào. Những nhà tư-bồn mà như tình nguội-lạnh như vậy, thì có thể nào mà lập cuộc tranh-thương cho đồ sộ mà đề-chế ngoại-nhơn cho được? té ra những lời khinh bỉ của chệc Lý-Thiên thì đồng-bào ta cam chịu vậy, chớ chẳng hề có thoát ly dặng một phần tất nào mà gọi rằng rĩa hờn ấy, trừ hậu hoạn ấy. Ôi! Ngày nay mà nước nào không có thương-học-thiệt nghiệp thì tương lại khó nổi mà sanh-tồn. Vả lại ở đời «DÂN-CHỦ-CONG-HÒA» ai ai cũng quen tự-do, ai ai cũng tranh quyền lợi, mà thứ nhất là thương-nghiệp thì chiếm phần ưu-thắng trong đời «dân chủ-cộng-hòa» vậy. Từ đây sự-vật một ngày một thay đổi thời thế 1 ngày một biến-thiên, vật liệu một ngày kém hẹp, nhưn-loại một ngày một đông nhiều, thì chắc cho chúng ta cũng không phải được hưởng hoài cái phong-lưu rấ dưng-dị của trời-đất hậu cho ba cái ruộng lúa đó mà gọi rằng túc-y túc-thực, đáp đổi qua ngày mà sanh tồn với thời-đại này nổi được. Tôi lấy làm khá-kinh, khá-búy; khá-tích, khá-hạu nhưn tình của Đồng-bào ta đó.

Ông Phạm-kim-Chi ôi! Tương-lại cái mưu sanh-tồn con nhà Hồng-Lạc ta đây, đối với đám Khách-Trú này còn nhiều việc rất quang-hệ thiệt cần-ráp lắm! Không những đợi chệc Lý-Thiên nói đó mà giận mà tức còn nó không nói mà vui, mà cười được sao? cho nên giận Lý-Thiên, cũng không giận Lý-Thiên cũng là hai việc: Một việc, biết lo-lắng về đường thương-cổ từ lúc chệc Lý-Thiên chưa sanh, chưa biết nói chuyện gì cũng có người xướng ra mà tranh-thương với khách đó; còn một việc nguội-lạnh, chẳng nghĩ gì đến sự chung-tộc vinh nhục, thì lúc này chệc Lý-Thiên nó tới tận-mặt, tại-nhà mà nó

nhục mạ, thì tương các vị tánh tình nguội lạnh đó cũng chưa chịu buồn chịu giận đâu!

Huỳnh-kim-Phong

Vụ xe hơi cán một tên tội-nhơn tại Cantho

Ngày 31 mars 1920, lúc 7 giờ sớm mai nơi đường đi Sôctrăng ngang nhà-Thương Cantho có xảy ra một vụ xe hơi cán một tên tội-nhơn gây dơ trọng bệnh duyên cớ như sau đây:

Bữa đó: trên 40 mươi tội-nhơn đẩy xe rùa chở đất lấp một cái kinh trước nhà-Thương. Vừa lúc tội đẩy xe rùa ngang qua đường, thì b linh có một cái xe hơi ở miệt Cairăng, Balăng chạy ra rĩa vào đụng xe rùa và cán nhảm một tên tội nhơn Trần-văn-Hương 20 tuổi gây dơ trọng tiệt.

Ông Phó-quản Nguyễn-văn-Trọng là người đang coi điều-đinh sự lấp kinh đây, truyền lệnh bắt xe hơi lại đó rồi sai người đến cho Quan Tuần-Thành hay vụ này, còn tên tội bị cán lập tức điệu vô Nhà-Thương quan thấy cho thuốc.

Hỏi ra mới rõ là xe hơi của Cai-tổng-Tý ở Sôctrăng, ngày đó đi Saigon, lại tình ngó xe hơi đi từ Sôctrăng lên Cantho rồi thắng tuốc qua Vinh-long xuống tàu đi Mytho rồi trực chỉ Saigon. Vì sợ đến Vinh-long trễ tàu đi Mytho nên phải cho xe hơi chạy vụt vụt như vậy mới ra có tát. Chớ chi xét kỹ, mau chậm một đôi phút đồng hồ chẳng đến đổi trễ gì, ngừng xe lại đợi tốp tội-nhơn

qua khỏi, rồi sẽ thương trình thì vô hại. Đã biết, việc ruổi-ro chẳng ai muốn vậy, song bởi tại mình gấp... có câu: Dục tốc tắc bất đạt... phải rồi! Vụ này ông có (Commissaire de Police) lấy «ăn lột» làm «rấp-bo» giải qua Trí-bi-nang. Tòa cho phép Cai-Tổng-Tý và tên sếp-phơ tại ngoại hầu tra. Đợi lệnh Tòa phán lẽ nào sẽ đặng tiếp cho khán quan tương tất.

Còn tên tội bị cán, đến nay tánh mạng hầy còn vữn vãn, thế sẽ mạnh được; nhưng mà e phải mang tật nột dơ.

Mạnh-Đức

Vạn linh tế

Phủđức (Sôctrăng), le 25 Mars 1920

A. M. Trầa-đắc-Nghĩa Directeur
gérant de l'Imp. de l'O. Cantho

Kính cùng ông rõ: Hôm tháng février, tôi có mua thuốc «Vạn-linh-tế» của ông, cho em tôi và nhiều người quen uống, trừ được nhiều chứng bệnh theo lời trong «cáo bạch.»

Thật là quí được! Tôi rất khen ông khéo tìm thuốc rất nên thần diệu, đặng giúp ích cho bạn đồng bang.

Nay tôi xin ông gởi contre remboursement thêm cho tôi 3\$00 thần được ấy nữa.

Ông đặng thơ này, xin ông sốt-sắng gởi liền cho tôi.

Tôi rất cảm ơn ông.

Lý-ngọc-Lý

Instituteur chargé l'Ecole de Phủđức
Sôctrăng

Muốn mua mật ong

Ai có MẬT ONG muốn bán mấy tạ xin
do nơi Bồn-quán.

Ấn-quán An-hà Cantho

Kính cáo

Thi tập

CỎ LỤC BÌNH THƠ (cổ thi)

Rau chi lạ lạ ngó xinh xinh.
Đàn đó đều kêu cỏ lục bình
Lá thướt cộng tròn phơi sắc lục
Rẻ dài bông đẹp án màu huỳnh,
Tuyệt sương đầm chãi càng nung sức
Sóng gió xuống pha chẳng động mình
Lấp rạch dưng cồn còn đợi thuở
Nghênh-ngang trên nước chúng đều kinh

HÒA VẬN (L. Q. C)

Nổi trôi theo nước ngổ là xinh
Vây cùng kêu tên cỏ lục bình
Cỏ nhỏ bụng tròn che sắc trắng
Lá xanh bông biết thiếu màu huỳnh
Con sanh chổi nảy cho oùng rạch
Quan ghét dân phiếu chẳng xét mình
Lẻ đáng xua đùa ra biển cả
Tội về lấp rạch lại ngăn kinh.

HÒA VẬN (G. H. L.)

Cũng loài rau mát thấy đều xinh
Khác vóc nên kêu cỏ lục bình
Chột trắng phau phau da sắc lục
Huê nâu ứng ửng nhụy màu huỳnh
Ngó sanh trong nước nhờ ơn nước
Chổi nảy theo mình cây sức mình
Càng cội đã quen mùi từ thúy
Gặp cơn sóng gió chẳng nào kinh

Cỏ chi lạ lạ nhám xinh xinh
Chẳng hèn mà kêu tiếng lục bình
Ruột trắng như mồn đồng sắc lục
Hoa xanh lơ muống ửng màu huỳnh
Trên bờ ngang ngửa càng đơm mục
Dưa bãi nghênh ngang lại vững mình
Gặp lúc phong ba cùng bão tố
Vũn-vàn cội rễ chẳng hề kinh

Giang-hư-g-Nhượng (lục)

Ai tín

Bồn-Báo hay đăng tin buồn rằng, lịnh từ mẫu của M. Nguyễn-văn-Tính, Điều Dưỡng đang tòng sự tại Nhà-Thương Cánhơ; lại là một vị khán quau của Bồn-Báo, là bà Lê-thị-Giàu đã tị trần ngày 29 Mars 1920, hưởng thọ được 60 tuổi

Cuộc tống chung đã an bài ngày 31 Mars 1920, có thân bằng quyến hữu đến đưa đón rất đông.

Vậy Bồn-Báo kính đôi lời trác đáng xin phân ưu cùng M. Nguyễn-văn-Tính cùng hữu quyến và chúc cho linh hồn bà lão được khoái lạc cảnh Thiên-Thai, tiêu diêu nơi Bồng-Đào.

An-Hà nhựt-Báo
kính điều

Một cuộc xổ số

Mới đây Quan Tổng-Thống Đông Dương có cho phép hội «Comité central de la journée des régions libérées» tại Hà-nội mở một cuộc xổ số tại Tonkin đăng lấy tiền gởi cho Hội «Comité du Secours national» tại Paris.

Định bán 50.000 số, mỗi số là 0\$50
Cho trúng 158 số chia ra như sau đây:
1 số độc đắc trúng được.....4.000\$00
1 số thứ nhì trúng được.....1.000 00
1 số thứ ba trúng được..... 500 00
5 số, mỗi số trúng được..... 100 00
50 số, mỗi số trúng được..... 20 00
100 số, mỗi số trúng được... 10 00
Định cuối tháng Avril 1920 thì xổ.

Đồ Hơi

Bacs à moteurs

Hai chiếc đồ hơi đã khởi sự từ ngày 15 Mars 1920 đưa qua lại ngày đêm từ Cánhơ ngang sông Hậu-gian (Bassao) qua đầu đường đi Cái-vồn thẳng đến Vĩnh-long.

HAI CÁI QUẢN LÃNH 8\$00

Ngày 27 Mars 1920, Nguyễn-thị-Năm đến bắt cơ rằng: lúc 8 giờ sớm mai tên Lãnh là anh em bạn của chồng nó đến nhà xin một điều thuốc, thừa dịp thì năm đi làm cá, tên Lãnh ăn cắp hai cái quản lãnh đến giá 8\$00 và một cái giấy thề thốt của chồng nó rồi trốn mất. Ua. Anh em bạn ở vậy thì xấu lắm...!

AI LẤY CHIẾC GHE LƯƠNG...?....?

Chiếc ghe lương của ông cha L.... ở nhà-Thờ Chợ-giữa Cánhơ, thường khi cột trong vườn kế nhà-Thờ đó thì không mất. Sáng ngày 31 Mars 1920, ông cha L.... thức dậy coi lại mới hay là lúc bao đêm có người đến làm ngang chống ghe lương đi mất không trình cho ông cha L.... hay trước. Thiệt là ngán...! Đi cơ nữa.

CHẾT ĐÀM

Ngày 3 Avril 1920, tại Châu-thành Cantho có xảy ra một vụ chống giết vợ như sau đây:

Trương-văn-Bảy 21 tuổi bạn tàu, sáng lòng nghi cho vợ nó là Nguyễn-thị-Mùi 18 tuổi có tư tình cùng kẻ khác mà phụ rầy nó. Bảy đòi co cùng vợ, vợ chẳng nhin, sanh rầy. Bảy nổi xung giết dao đâm vợ nơi bụng và cánh tay nhiều vết rất nặng.

Sở Tuấn-thành bắt Bảy điệu về bắt lập tức đem thị Mùi vô nhà-thương quan Thấy-Thước xét vết thấy nhiều đoạn ruột bị đâm rách, bèn ra tay cứu cấp may ruột và vít tích lại. Thị-Mùi chịu được 2 bữa, qua ngày 5 Avril tắc hơi.

Quan tòa đem tên Trương-văn-Bảy vào khám định tra duyên cớ.

Nghe lại: tên Trương-văn-Bảy khai giữa ông cô rằng: khi trước nó bị Tòa quân-Pháp xử nó 15 năm tù về tội tòng tam tụ ngũ phá khám lớn Saigon, nó ở được 2 năm rưỡi, kẻ nhà-nước thẳng trận khải hoàn, nó nhờ ân-xá ra khỏi.

Nó mà giết vợ nó đây, là vì vợ nó ở bạc tình và khi thì nó nhiều lần.

Những xe bơi và hành khách đi qua lại đều dừng thông thả khỏi trả tiền chi hết.

Sông rất lớn mà đi qua chừng 15 phút đồng-hồ thì tới; lúc trước đi ghe trên 1 giờ mới thấu, mà có khi phải bị sự ruối ro sóng gió hiểm nghèo là khác.

Ngày nay, cuộc hành trình rất tiện rất mau cho nhơn dân đó. Ngã nẩy ngồi xe hơi đi từ Travinh qua Bắclieu hoặc lên Longxuyen cũng được rồi. Ấy bởi nhờ cái hồng huệ của nhà-nước Đại-Pháp mở mang đường thông thương trong xứ ta đáng ghi đáng cảm vậy.

Nam-kỳ thời sự

Giá bạc

Kho bạc nhà-nước..... 15 f 00
Đông-Dương..... 15 00

Giá lúa

Mỗi tạ 100 kilos chở đến Chợ-lớn và trả bao lại. Từ 8\$00 tới 8, 80 tùy theo thứ lúa

CANTHO

PHÒNG LỬA

Trương-thị-Bảy ở làng Nhơn-ái (Cánhơ) lúc tối ăn cơm ngồi dựa chống đèn dầu lửa, xây qua xây lại ruối đèn ngá đồ xòa dầu vào mình thì Bảy, lửa phát cháy Người nhà xúm chữa lửa cứu được thì Bảy thì đã bị cháy nửa thân mình và cái mặt. Kịp chỗ thì Bảy đến Nhà-Thương xin điều-trị.

ĂN TRỘM LẤY ĐỒ

Đêm 27 rạng mặt 28 tháng Mars, ăn trộm cạo vách vào nhà Ba-Xôi, khiêu một cái rương quần áo, lại ráng thò tay vô túi Ba-Xôi mà lấy luôn 1 sợi giây chiếu vàng nữa. Rạng ngày tỉnh giấc mới hay là lúc canh khuya có ăn trộm cạo vách vào nhà lấy đồ... Giận nói lấp-váp một hồi rồi đi cơ đồ đó.

CAI AO NHIỀU NU

Ngày 4er Avril 1920, thị Khánh (vợ linh mã-tà) ăn cắp cái áo nhiều nu của thị út (cũng vợ linh.) Bất không dặng tay, vay không dặng kiến, thị út giậu rình coi cái áo nhiều nu của mình nó đi hướng nào cho biết.

Qua ngày 3 Avril 1920, thị út thấy thị Khánh ôm cái chi coi mời kẻ-né đi Cái-khe. Thị út tri hồ, thị Khánh hoảng kinh ném áo nu nơi lề đường, rồi dầm dấp chạy...chạy...chạy như tên bắn, song thị út cũng chạy theo la làng ai nấy xem chân đường bắt dặng thị Khánh dấn về bót.

Sau khi hồi chửng có quá quyết rồi, ông cò giải nội vụ qua Toà chờ lịnh.

Tái sanh dị truyện

CUỐN THỨ NHÌ

(Tiếp theo)

Nhà Phi-Châu phân ra nhiều cái, rúi Sanh lấm lẩn vách nhà sau; nghe hơi người ngủ ngáy ở ào, Sanh những ngờ Phi-Châu phòng ấy; dè đâu chỗ vợ chồng Trán-Bây, chứ quang-gia xem sóc ngoài trong. Sanh đảo hăm dợn thỏ lên xong, cẳng toan dợm vô phòng gái ngọc, lòng nghe quả, giả nằm đầu gối, (ấy là vợ Trán-Bây cũng là giả) còn sau lưng thiất Phi-Châu (ấy ông quang-gia. Lòng dục dâm chẳng chịu để lâu, mới tính trước phân mình cho dể. Sanh thôi mới lỏa lộ thân thể, bước êm êm sẽ lên lên đường, dè chưa từng nghĩ sợ phát rung, nghe cọt kẹt mù quang-gia thức dậy. Thấy một đồng đen thui vùng la phước: «Giống gì đây? ai đây?» Chồng giựt mình tỉnh giấc mới hay; Sanh vụt chạy, bị ông bắt dặng. Tay ngoài tóc, cẳng dè trên ngực, vợ dốt đèn sáng hực cả nhà; lại nhà trên nghe lọt tiếng la, Phi-Châu với mẹ già cũng thức, mở cửa xuống, mẹ con xem thấy, mới hỏi: «quang-gia, mi bắt trói ai đây?» Trán-Bây rằng: «Bắt dặng thằng nầy, vô ăn trộm đảo hăm chỗ đó.» Miệng nói, tay

thoi, cẳng đá, đánh chưởi thối bơ bắt Dương-Sanh. Bầy rằng: «mi hà tánh, hà danh, quê quán với mẹ cha đâu hử?» Đánh và hỏi Sanh không ừ hử, cứ cấn rần ngổ gục mặt hoài. Châu rằng: «Sao bộ gả lữ dừ, xem mặt gả coi quen hay lạ?»

Quang-gia muốn tường trong tự sự, lật mặt nhìn: Ủa thiệt Dương-Sanh. thấy chàng chường tuồng mặt đánh rần, nhìn quá quyết thương thêm ít dấp, mẹ Phi-Châu rằng: «Trường ai thì làm theo công pháp, chứ cậu Dương-Sanh thôi tha cậu làm ơn. Chết bởi chưng không ngộ có cơn, nên quí dục mới đi ăn trộm, chứ giàu có phải nào mặt bợm, thối, quang-gia, mi dắc ra cho khỏi chốn nầy. Ông quang-gia lật dặt ra tay, thỉnh dè xờm ra khỏi cửa!!!

Dương-Sanh thắng về nhà nằm nghĩ, xấu hổ nầy biết rủa mấy sông, thể cùng Châu chẳng dợm trời chung, quyết hai gã táng gia bại sản. Nghe cách xóm có cò dỏ ác đảng, đôi ba mươi cướp của hại dân, Sanh đem tiền lo lót phân trần mượn ác đảng trả cừu rủa hận. (Ấy tá tha như chi thủ đó). Hay đâu, là ấy đã có lòng chực sẵn, bấy lâu nay đợi lúc nghinh hôn, tính làm cho hai họ vong hồn, Sanh nghe rỏ vui lòng dệp dè (Ấy là tiểu nhưn cứu hân đó):

Đây nháo lại gần ngày cưới gả. Long Ân xin đi chợ Sài-gòn (hết tương tư rồi đó). Lý-ông liền sai tớ dợn thuyền con, đưa An tới Châu-thành Vĩnh-lợi (1) chàng kìm chôn một đêm ngủ dờ, sáng xuống tàu dộng thẳng Sài-gòn (việc sang tàu, sang xe ấy là sự mọi người đều hiểu, không cần dộng dài choán giấy) Tới chợ rỏ An mới mượn phòng, dỏ nang thát dể nơi khách soạn; sáng ngày sau bóng hồng vừa rạn, uống cà-phê rồi quần áo dỏ trang; kêu xe dộng thẳng tại nhà hàng, mua đủ thứ, dỏ tay, dỏ

bắc. Dù nhứt-bổn lựa cho tốt gặt, hàng bom bay chọn thứ mắc hơn, dẫu có-ba lại với sà-bông thơm, dẫu cườm cát với dây ăn-phón; có của sáng mua dỏ rất gọn, dẫu trót ngày các món mua xong, kêu xe về, lại tính tiền phòng, trả đủ số, rúi dộng xuống Mỹ, chờ tào tách hoan hỷ cổ Lý(việc về cũng như đi). Tới Bắc-liêu chàng mượn cu-li, tởn ít hơi nào có tiếc gì, mới sai trẻ tịm ghe hỏi mượn, chuyên dỏ dặt, may xuôi dòng con sóng lượng, chẳng bao lâu phúc đã đến nhà.

Tôi tớ hay chạy báo với ông bà, rằng: «Cậu đi chợ nay đã vừa tới.» Ông bà rỏ dạ mừng phới phới, khiến tớ nhà dỏ dặt đem lên. Bước vô nhà, An chấp tay liền: «Trình cha mẹ con nay trở lại.» rồi đem việc mua dỏ phân giải..... ông rằng: «ngày tháng đã hầu gần, thôi mình mau toan tính ăn cần, lo dọn rạp chưng dỏ kéo trẻ.» Việc cực nhọc tớ nhà nào nề, dọn dẹp lo phúc đã an bài, chưng dỏ xem rức rở trong ngoài, rất nghiêm chỉnh, thật là mỹ dụng.

Nầy là tượng tứ thời mang song phụng, đó là dỏ bác bửu châu lưỡng long. Quần bản, cổ dộng ánh màu hồng, nệm ghế kim thới lỏa một thứ, kia kia tượng Thái-công ngồi mé vức, đó đó hình Ninh-Thích nhịp xừng trâu, chầu bác tiên khóa hải thêm mẫu, trường tam-quốc tranh hùn rất đẹp. Trang biệt học dợn cợt trổng phép, dục thiên nhiên khuê ốc một lỏa; bốn bề treo đèn dục sáng lỏa, dợm giờ tốt dặng vầy hai họ.

(Sau sẽ tiếp theo)

Lê-chơn-Tâm

Vĩnh-lợi là làng tại Châu-thành Bắc-liêu

Quảng tài-Thạnh

Tiệm Đóng ghe và sửa ghe
ở bên kia sông gần cột giầy thép
và CANTHO

PHÙNG-CHIỀU— CHỦ TIỆM

Kính cùng quí vị dặng tường, nay tôi mới lập một trại đóng và sửa ghe có sẵn ụ và bè tiện bề sửa và kéo ghe. Tiệm tôi cũng có bán các thứ cây cưa đủ thứ tốt mà tốt giá lại nhẹ hơn các nơi.

Chữ tiệm nầy biết lẽ nghi của người Annam nên tiếp rước quí vị vừa lòng luôn luôn chữ tiệm nầy khi trước có làm chủ sự tiệm cưa hiệu là Quảng-tài-Lại, thì ai ai cũng biết rằng người ấy biết chiều hiền dãi si bực nào.

Xin quí ông quí thầy có cần dùng mua cây cưa đóng hay là sửa ghe đến tiệm Quảng-tài-Thạnh thì rỏ.—Cái xin quí ng quí thấy thương.

Nay kinh cáo.

Cáo bạch

Có bán cẳng viết "PORTE-PLUMES À RÉSERVOIR" ngòi viết bằng vàng thiết cao "PLUMES EN OR CONTRÔLÉ" 14k không sét, không mòn. Có khâu (AGRAF) một đầu thì bút viết, còn đầu kia thì viết chì (PORTEMINE); có phụ thêm 1 hộp nhỏ đựng năm cộng chì dể thay. Cây viết nầy nếu giữ giữ xài mười năm không hư.

Xin đừng tưởng rằng cây viết nầy giống theo cẳng viết năm cũ, một đồng của khách bán đó.

Mua về, nếu xài không dặng không xứng đáng với đồng tiền thì trả lại. Bốn hiệu sẽ trả tiền lại dủ.

Giá một cây là (có hộp, có comptegoutie) **4\$50**

Mua nguyên lỏ về bán lại cẳng tính giá nhẹ hơn nhiều.

Cũng có trữ báp mực stylographique bleue black

thứ tốt gia một là ve 0\$35

Trữ bán tại nhà in An-Hà CANTHO

Bạn hát xiệt Annam

(Cirque Annamite)

Lời kính cáo

Từ ngày chúng tôi lập thành bạn hát xiệt Annam đến nay gần đúng 1 năm rồi thường đi hát khắp Lục-châu, đến đâu nói cho phải: cũng nhờ Đồng bang, đôi ngĩa Đồng bào, thương tình đồng chí, vui lòng xem giúp, lại cũng là may: kếp hát và nam nữ tài tử của bạn chúng tôi làm tướng dạo êm tai đẹp mắt Đồng-bang, nên tiếng khen không giứt. Ơn ấy, chúng tôi thâm cảm ngàn ngày.

Nghĩ vì: Xưa nay Đồng bang ta chưa ai ra lập dựng một bạn hát xiệt khi cụ sung túc như các nước bên cõi Âu-mỹ. Nay chúng tôi chú ý, thiết là: BẮT CẦU LỢI CHỈ CẦU DANH, muốn lập thêm bạn hát xiệt của chúng tôi ra cho thiệt lớn, kếp làm tướng chầu người cho thuận thực ngoạn ngoại bang trông vào may mà dựng đẹp mắt ngợi khen, thì tiếng thơm cũng bay lây cho Đồng-chúng.

Vậy tôi rao báo này cho Lục-châu người Annam ta mà thôi, ai có biết kiểu cách chi lạ trong cuộc thể thao: nhào, múa, đánh đu, đi giày, hoặc nghề chi khác v...v... Xin đến giúp sức cùng bạn chúng tôi, thì chúng tôi cũng trọng tiề luận tài nạp dụng và huân công cho xứng đáng.

Nếu vị nào muốn viết thư trước cho tôi mà bản luận đều chi, xin để bao như vậy: Và xin nhớ biên cho tôi cái hiệu thì tôi sẵn lòng trả lời.

Monsieur André Thận. Directeur de la troupe d'acrobates Annamites à

Vinhlong. (à faire suivre)

André Thận kính cáo

Nam Bắc ái

Kính trình cùng quý-vị:

Tại tiệm tôi, có trữ Trà-Nam-Việt, dầu mần (Essence de menthe) hiệu Lò-tiền vào các thứ xà-bông.

Có phòng ngủ, rộng rãi sạch sẽ.

Có bán cơm Annam, cơm Tây, và rượu lá.

Người Quán-lý tiệm này, biết phép vệ-sanh, cho nên sự tinh khiết ở nơi bí kíp!

Cúi xin quý-vị đồng-bào, mở lòng đoàn thể, giúp chúng tôi cho vững bước trong cuộc thương trường, là 1 điều chúng tôi rất trọng ơn quý vị lắm đó.

Nghĩ rằng:

Người Annam, thương Annam, Lập sông, phá núi, dầu làm như chơi

Monsieur Lê-Mai, Quán-lý

Nam-Bắc-Ái

Poste de Trà-ôn

Kính đồn

Mấy ông Chủ-bút Nhứt-trình quốc-ngữ nếu đi lỡ đường, ghé ăn, nghỉ tiệm tôi chúng tôi chẳng tính tiền chi cả.

Lời Rao

Rượu Rhum Stella

Hội làm Đường và làm rượu rơm ở tại Cantho kêu hùn vốn thêm cho đủ 1 triệu rưỡi quan tiền lausca (1 million et demi de francs)

Vì nào muốn hùn xin do nơi ông QUẢN LÝ hội đường niên ngụ tại phòng văn quan Trạng-sư A. Viviers tại Cantho

Bán

Có bán một con ngựa kim bắc thảo lai.

ai muốn mua xin do nơi M Pierrat Payeur à cantho

Trường Võ Văn

Cantho

Dạy học trò thi lấy bằng cấp Sơ học

Học và ăn ngũ tại trường
12 \$ một tháng

Học và ăn buổi trưa 7 \$

Học ngoài..... 4 \$

Bữa I tháng chạp Annam bài trường

Bữa I tháng giêng Annam tư cụ trường

Hội mua bán lúa

Nam-lợi-mỹ» TRAON

Số vốn 200.000\$00 (hai mươi muôn)

Hội mua bán chắc chắn, cần lường thật thà, vị nào ở xa muốn bán xin gửi lúa kiểu đến, hội sẽ đánh giấy thép định giá, hoặc sai người đến thương nghị

Nguyễn-văn-Bổn

Quản-lý Nguyễn-văn-Cần

Đặng-văn-Chiêu

Hậu tạnh

Giao tiếp thương mại hội

CU LAO MÂY— TRAON

Hội mua bán lúa

Hội này khởi sự mua bán từ ngày 1 Mars 1919 đến ngày nay là 15 Septembre 1919 tính số mỗi 100\$00 thì lời dặng 52\$ còn tài sản tính hội hết thấy giá đáng 50\$00 để tính nhập vào số vốn.

Nay hội mở hùn thêm mỗi phần hùn là 150\$; như vị nào muốn hùn mấy hùn tùy thích. Định đến ngày 1. Decembre 1919 thì nạp số hùn; như vị nào muốn hội đều chi xin gửi thư cho Monsieur Tư chủ Hội Giao tiếp sẽ hồi âm lập tức.

Thương xã Hội

Việc nên làm!!

Rượu Rhum Stella làm tại Cantho, đặt rỗng bằng nước mía, uống đã ngon mà giá lại rẻ.

Vậy Bồn hiệu kính cùng chư quý vị rõ: Như vị nào muốn lãnh về bán dặng kiếm tiền huê hồng, xin viết thư cho Bồn hiệu mà thương nghị.

Lãnh về bán khởi trả tiền trước, bán dặng bao nhiêu thì trả tiền bấy nhiêu. Còn như vị nào lãnh rượu về mà bán chẳng dặng, thì gửi trả lại cho Bồn-biểu cũng dặng vậy, miễn là ve còn tốt thì thôi.

Société des Sucres et Rhums de Cantho

Kính Cáo

Một việc khá lắm

Có quan Giám Đốc Quesnel sẵn lòng muốn bán hai sớ ruộng của ngài, ở tại háp mười Mỹtho sớ thứ nhứt được 46 mẫu, ở dựa mé kinh, sớ thứ nhì được 246 mẫu, ở dựa mé kinh lớn kêu là kinh Tổng-đốc Lộc, kinh này xáng mới vét lại lớn lắm, bề ngang chừng 40 thước nên tiện bề chở lúa ruộng lắm, và như muốn chở lúa thăng lên Chợ-lớn đi ngã sông Vài-co cũng dễ lắm.

Hai sớ ruộng ấy đều là đất thuộc tốt lắm, chẳng còn phải tốn công khai phá chi nữa hết; lại sẵn trong đất có mười ba cái địa, cá rất đại lợi. Có một sớ đất khác kề cận với hai sớ ruộng nói trên đây, chừng 300 mẫu, nguyên là của hiệu Speidel đã bị nhà nước tịch thu lại và có lẽ trong một ít lâu sẽ giao giá bán

Hai sớ ruộng của quan giám đốc Quesnel, huê lợi mỗi năm chừng 12 tới 15 ngàn giạ.

Ái muốn mua hai sớ đất ấy xin gửi thư cho quan Giám đốc Quesnel tại Saigon, hay là gửi cho sớ Nhứt trình An-hà tại Cần-thơ mà thương nghị và đến xem bản đồ thì hiểu rõ

MỸ KỸ

TIỆM HOẠ CHƠI DUNG VÀ KHẮC CON DẤU

ở đường Turc, số 16

Ngang nhà MOTTET, Saigon

Kính cáo cùng quý khách đặng hay: tại tiệm tôi có làm má đá bằng đá cẩm thạch, đá xanh Ton-kin có đủ các thứ kiểu.

Có khắc con dấu bằng đồng, mũ thun bằng cây, chạm bản đồng cùng hoa điều thảo mộc theo lá nhân hiệu, vân vân.

Mộ bia chạm bản đá cẩm thạch.

Có thợ họa chơn dung nhảm hình người mà vẽ bằng dầu sơn vô bở, nước thuốc mực Tàu, viết chỉ than, họa biển liền và tranh, họa sơn thủy.

Articles du Tonkin et Chaussures en tous genres.

TRƯƠNG-NGỌC-GIU cần khải

Phở cáo đồng bang

Kể từ buổi An-Hà An-quán,

Tại Cánh-thơ, tạo sáng đến rày,

Lục-châu quân-tử, ơn dày

Mãn-cần mua giúp, ngày nay thanh-hành,

Thanh-hành dặng cửa hàng rộng mở

Máy sấm thêm, thấy thơ tin rỗng,

Lãnh in chỉ thấy đẹp xong,

Truyện, thơ, danh-thiệp, thiệp-hồng,

thiệp-tan.

Toa, số, bộ, làm càng kỹ lưỡng,

Chắc lại bền chằng nhượng của người

Nói chỉ sách đóng thì thôi!

Lưng da, lưng bố, dễ dãi ít hư.

Sách in sáng, tình từ, Kim Túy,

Tự điển cùng Sử ký Đại nam.

Tuấn tra Pháp lệ, dạy kham,

Cách thi hành án, thiệt làm rất hay.

Thước, viết nghiên sáng đây đủ hàng

Thiếu chỉ dấu giấy láng, mực ngời;

Chức trao, nào phải những lời.

Sang chơi 1 chuyến xin mời các ông

Tay vật liệu, nay không dễ đủ,

Bốn quán nào dám phụ ý ai,

Khó nhọc thứ mấy chằng nài,

Miếng cho đẹp dạ Quý-ngài là hơn.

An-Hà An-Quán Bd Saintenoy Cánh-thơ.

Đến kỉnh.

LOI RAO

Kể từ ngày 4 Novembre 1919, ai có trống mía nhiều xin chở đến lò rượu **RHUM STELLA** tại làng Phú-Thứ (Cánh-thơ) mà bán. Bất luận mấy ghe cũng mua; mua đặng tiền lắm.

Còn ai chưa trống mía cũng nên trống cho nhiều mà bán vì lò rượu này dùng nước mía mà làm rượu.

Xin ghé mắt

Truyện Ngủ-phụng-Lầu của Trần-văn-Hương có để bán tại nhà in Hậu-giang Cánh-thơ. Vậy xin đồng bang liêu vài cất tiền láng phí mua đọc giúp vui giấy lác, giải muộn thoả cũng được vài canh. Trước là coi cho tiêu khiển ngày giờ sau thấy đều tẻ mà chưa!

Hãy mua coi sẽ biết. Ngộ lắm!!

Giá mỗi cuốn là..... 020

Ai mua nhiều tính giá rẻ hơn

1 cuốn giá..... 0 20

50 cuốn giá..... 6 50

100 cuốn giá..... 12

LE-KHANH-TRINH

Géomètre-civil

CANTHO-CHAUDOC

LEVÉ DE PLANS

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ông Lê-khánh-Trinh

KINH LÝ

Cánh-thơ—Chaudoc

đánh đạc điền thổ

Phân ranh hạng

Tương phân thổ sản

Công chuyện làm kỹ và mau lại giá nhẹ

Xin viết thư nơi tôi mà thương nghị.

Cac nhà Annam

Hãy nhớ khi mua thuốc mà uống cho dặng mạnh giới, thì hãy hỏi thăm mấy người lớn cũng là ông già bà cả, những kẻ ấy sẽ nói cho mà biết TIỆM THUỐC PHARMACIE NORMALE của ông H. DE MARI nhứt hạng bảo chế y sant, tại đường CATINAT số 119 SAIGON, là có danh tiếng lắm, vì bán rỗng những thuốc nhứt hạng, không hề làm gian dối bao giờ. Lại giá bán thì cũng nới, không khi nào thấy người An nam tới mua mà bán mất hơn người Tây đâu.

NHỮNG THUỐC THÂN HIỆU

Vín tonique du Dr H.DÉEM:

Thứ rượu này dùng mà bỏ, những người ốm-o hay đau, rét, và nhứt là cho người dờn bà có thai dùng thì con mình sanh ra có da thịt và mạnh giới.

SOLUTION Dr DÉEM

Trừ bệnh nha phiến rất mau và không có phá đau

BÁN RỒNG THUỐC THƯỢNG HẠNG

và nhiều hiệu có danh tiếng dấu bạc hà **ESSENCE DE MENTHE DE MOLINIER**, tốt bực nhứt.

Chánh tiệm trữ thuốc hoàn PILULES PINK trị bệnh mất máu xanh xao, lại uống nó thì ngừa dặng các chứng bệnh ho, lao tởn.

PHARMACIE NORMALE:

H. DE MARI, PHARMACIEN DE 1re CLASSE

Có bán các thứ thuốc đã kê tên trên đó, và có bán các thứ thuốc khác, cũng hiệu nghiệm vậy.

HÀNG HẬU GIANG

vốn dặng 600.000f

Hàng này của Longsa và Annam hùng vốn lập tại Cánh-thơ. Có trữ đủ các thứ hàng hóa vật dụng. Nói tắc một đặng là tại Saigon có món chi thì trong hàng này cũng có.

Bán sỉ và bán lẻ. Giá rẻ mà hàng tốt.

Công gởi hàng cho các xứ xa; ai mua món chi xin viết thư ngay cho Hàng, thì Hàng sẽ gởi hàng lập tức.

Xin qui vị đến xem Hàng chơi thì rõ.

Có trữ bán:

Rượu rơm hiệu Stella

Làm rỗng bằng mía.

Có bán lẻ, bán sỉ và cho lãnh về bán lại khỏi trả tiền trước.

TIỆM

Trương-văn-Hanh

Sadec

Có bán xe máy mới và đủ đồ phụ tùng xe máy và sửa xe. Lãnh thấp mướn đèn khí đã (carbure) theo cuộc quan, hôn, tan, tế, kỳ yêu, Tân gia, hạ thọ, khăn đen bằng nhiều tây và khăn bông tốt thượng hạng, bán mới và bán lẻ vô ruột xe máy hiệu Michelin, giầy hàm-ét đủ cỡ đóng theo kiểu kim thời. Quý ông ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, thì gởi thư cho tôi. Tôi sẵn lòng ký lưỡng mà gởi contre-Remboursement nghĩa là đóng bạc nhà thơ mà lãnh đồ và tôi cho giá đồ phụ tùng in sẵn bằng chữ quốc-ngữ (Prix courant)

Trương-văn-Hanh.

Cần khải.

HIỆU MÓI

Trần Mạnh

Ở đường mé-sông, gần cầu tàu Khách-Trú—**Cantho**

Có bán đủ thứ: Rượu-tây, đồ-hộp thuốc hút (TABACS ET CIGARETTES) thuốc-tây (PRODUITS PHARMACEUTIQUES) dù, nón, khăn sách, truyện, thơ, tuồng, giấy, mực, và các thứ vật dụng theo thể-cách kim-thời, vân vân.....

Kính cùng Lạc-châu Quán-tử

Tiệm tôi mới lập, bán đủ các thứ hàng hóa đã kể trên đây; chẳng những là ngon và tốt, lại còn giá rẻ hơn các nơi

Tôi có lãnh bán CONTRE REMBOURSEMENT cho những người ở xa (ngoại tỉnh, hay là xa cách châu thành) có cần dùng món chi, chẳng hạn, cứ việc viết thư cho tôi thì tôi liền gửi món ấy đến cho chớ-tồn lập tức. Nói tóm / đều là: chớ-tồn có cần dùng vật chi, ở tại Cantho có bán thì tôi cũng có để mà gửi ngay cho chớ-tồn dạng vậy.

Xin chớ-tồn Quý-khách, tương tình đồng-ban, ra ơn chiêu-cổ, giúp nhau, đừng mau lẫn-bỏ trong nẻo thương-trường, thì ơn ấy rất nên thâm cảm.

TRẦN-MẠNH kính cáo.

TIỆM BÁN BÁNH MÌ

HIỆU-TÂN-PHƯỚC

Đường kinh lập Cantho

NGUYỄN-NGỌC-NỮ

LÀ CHỦ TIỆM

Kính lời cho quý ông, quý thấy rõ: tiệm tôi làm bánh mì ròn bở tốt, có danh tại Saigon. Cách làm sạch sẽ, bánh thì để trong tủ có kiến rộng nước kiến lên

không dặng, ruồi bu không được lại khỏi ai sờ tay dơ, ai muốn mua ở nào thì chỉ người trong tiệm lấy trao cho.

Xin có lòng chiêu cổ giúp bạng đồng bang trong cuộc thương mại.

NGUYỄN-NGỌC-NỮ

Vô văn học hiệu

Trường học của Ông Vô-văn-Thơ mới lập, gọi là "Vô văn, học hiệu" đã khai từ hôm 4 Novembre 1918. Nay được 50 trò nam và nữ vào trường.

Thấy giáo cần mẫn con nít học mau tân phát vô cùng.

Tiến học và ăn, ngủ phải đóng rước tin giảnhư vậy.

Học ngoài (không ăn ngủ).....4\$

Học và ăn buổi trưa,7

Học và ăn ba buổi, ngủ lại trường12

Như ai dùng giấy Quốc-trái mà đóng tiền trường cho con cháu học, thì Ông Đốc học trường Vô văn cũng thâu, cứ mỗi phiều 100 francs thì kể là.....16

Bữa 3 Juillet bài trường tới 5

Aout thì tựu còn kỳ bài trường Tết thì cứ rằm tháng chạp bài qua rằm tháng giêng thì tựu bà con có bác ai có dịp đi Cantho ghé coi cách sắp đặt chỗ học, chỗ ăn, chỗ ngủ.

Ai có cần hỏi thăm đều gì: xin gửi thư cho Ông Vô-văn-Thơ thì lập tức có thư trả lời.

PHARMACIE SHANGHAI

TRÔNG RẪN THAY CON MẮT

Chủ nhơn TRIEU CUONG

Một tiệm lớn ở tại đường Marins, số 88—**Cholon**

Một tiệm mới ở tại đường Gallieni, số 3—**Saigon**

(Ngang nhà giấy xe lửa Saigon-Cholon gần Chợ Mới)

Bổn Dược Phòng có trữ bán nhiều thứ thuốc rất nên thần hiệu đều có dùng cái nhãn «Con Bướm Bướm» làm tin, chớ quý vị có mua thuốc của tiệm tôi, hãy nài cho được cái nhãn «Con Bướm Bướm» mới là thiệt thuốc của tiệm tôi, kẻo làm thứ giả uống vào thêm hại

Bổn Dược phòng có gửi thuốc tại nhà M. THÁI-KY-SƠN, ở đường Pellerin số 23-Saigon bán giảm giá qua tiệm tôi, chớ quý vị ở trong Lạc-Châu có cần dùng thuốc của tiệm tôi, xin viết thư cho hãy sáng lòng gửi cách Contre remboursement. Còn tiền gửi về thần chủ phải chịu

SHANGHAI BỒ HUYẾT YẾN SƠ VÊ

(20) Thuốc bổ thần tinh thần hiệu

THÂN HOÀN

Theo đời Văn-minh này trong xã hội của Đông-bào ta từng có tiếng khen cho thuốc trị bệnh nhiều món đã hay, lại lịch trị vô cùng, và các Lương-y trong các nước cũng làm chứng chắc cho ta phương thuốc Tự Thận này là một phương quý lạ trong việc tráng dương nếu bệnh các chứng thuộc Thận rất nên đề dặt, theo thuốc này mà trị những là: Tâm, Thận bất giao sanh chứng chiêm bao Di-tỉnh, nếu để lâu ngày đường Ngạc quan hư xương móng hoại biến ra chứng Trệ-khí (đau giá) dùng thường thuốc này thì tráng hỏa cho mạnh môn ấm nơi thận thì tức thì mạnh giới:

1.—Huyết khí suy nhược, tinh thần hao kém, ăn uống không dặng, giao cấu không nổi, mộng-mị di-tỉnh cũng là đờn bà lạnh nơi tử cung, đờn ông tinh huyết hư nhược nên mới chậm có con, dùng thuốc này công hiệu hơn hết, sức mới mạnh hơn tinh chắc của các loài cá, và đờn thận thì hơn sức Lộc-nhung, thiệt là bổ thận hạng nhất trong hoàn cầu;

2.—Bản hoàng thọ thấp, nhiệt sanh chứng lậu trệ, ngủ lâm, mới thì đái gắt, lâu thì bài hoải đờn điều, hay là bởi đau sang độc mà uống nhiều thứ thuốc hại độc làm cho phạt ti-vị hao thận phủ; dùng đến thuốc này cũng năng bồi bổ chơn nguơn tiêu trừ các chứng bệnh;

3.—Mỗi lưng mỗi gối, nhứt tề xương cốt, đi đứng có đau không vững vàng, các chứng thuộc về cuộc chơi bời quá độ khiến tinh thần bủng rủng, dùng thuốc này trở nên mạnh mẽ;

4.—Ti-vị hư khí huyết hao kém, hay

mệt hay mỗi đêm khuya, thường hay sông bến bởi tích trệ nhiều, ăn uống không tiêu, dùng đến thuốc này khai vị kiện ti châu thân an ổn;

5.—Đờn bà con gái đường kinh huyết hư huyết kinh vàng dợt ngưng trệ đông khối huyết sắc bầm, sanh chứng xích đới hạ, bạch đới hạ, đường kinh trời sục không chững, khi ít khi nhiều nơi âm môn hư lạnh, dùng đến thuốc này rất hay vô cùng;

6.—Những người già cả, thận hư mang môn hỏa kém, hay đái đêm, xương cốt mỏi mề, dùng đến thuốc này rất có tinh bồi thận, dẫu già tuổi cao cũng mau có con thiệt là thuốc bổ thận rất nên công hiệu.

Như vị nào có mấy chứng đã kể như trên đây, thì mau dùng thuốc hoàn này trong một ngày sẽ thấy hiệu nghiệm chẳng sai, uống luôn cho dặng 3, 4 ngày các bệnh đều hết, mà lại mạnh mẽ hơn xưa thân thể tráng kiện, như mấy ông già, bà cả khí huyết dâm suy, tinh thần hao kém ăn uống chẳng dặng, bệnh hoạn liên niên, như uống thuốc này cho thường, thì ăn uống mau tiêu, da thịt mịn màng, thêm sức sống lâu, già trở nên trẻ, còn trẻ thêm sức mạnh, có con thiệt là một phương thuốc bổ huyết rất hay quý trong hoàn cầu.

Chớ quý vị có mua hãy nài cho dặng hiệu PHARMACIE SHANGHAI và coi nhãn «Con BƯỚM-BƯỚM» mới là thiệt thuốc của Bổn-Dược-Phòng kéo làm thứ giả mạo

CÁCH DÙNG: Tối trước khi đi ngủ uống một hoàn, uống với nước muối hay là nước trà, dùng luôn luôn đến khi trong mình cho thiệt mạnh.

THIỆT GIA:

Mỗi hộp hai hoàn1000

HỒ'I DÔNG-BANG

Trong xứ ta có lò đặc
một thứ rượu ngon lắm
kêu là **Rhum Stella**
lâm rông bằng nước mía

Ta nên mua rượu này
mà uống, vậy mới là tổ
ý bình vực cái môi lợi
trong xứ ta đó.

Rượu **Rhum Stella**
này giá đã rẻ mà uống lại
nên thuộc nữa.
Mua uống rồi mới biết
SOCIÉTÉ.

des
SUCRES ET RHUMS
Cantho Cochinchine

Muôn mua xin do nơi
HÃNG HẬU GIANG
DƯƠNG HÀNG
Cantho, Saigon,
Vinhlong, Mytho
Travinh

Vậy môi lợi càng ngày về tay đồng chương

*Lu et approuvé à la publication
Cantho le 10 Avril 1920
P. L. Administration*